

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder	:	Woningstichting de Volmacht
Activiteit	:	Vervanging daken van huurwoningen van complex 319
Locatie	:	Scheepvaartlaan 66-76 (even) en Sont 9-31 (oneven) in Gasselternijveen

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 1 augustus 2023.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan Woningstichting de Volmacht voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 en lid 4 en artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wnb waar het gaat om het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van huismussen en vleermuizen en het opzettelijk verstoren van huismussen en vleermuizen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer.

2. Specifieke voorschriften

- 2.1 Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan dakrenovatie complex 319 in Gasselternijveen van EcoGroen, d.d. 8 november 2021, zoals bijgevoegd bij de aanvraag en zover in deze ontheffing niet anders is aangegeven.
- 2.2 Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecooloog en in overleg met het

- bevoegd gezag c.q. toezichthouder en dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de in de aanvraag voorgestelde werkwijze.
- 2.3 Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dient door een ecologische deskundige op het gebied van de aangetroffen beschermde soorten vastgesteld te zijn dat er geen beschermde diersoorten in de te renoveren woningen aanwezig zijn alsmede dat de zorgplicht nageleefd wordt.
- 2.4 De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
- 2.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient aantoonbaar te blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren en is beschikbaar ter inzage voor het bevoegd gezag.
- 2.6 Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de nest- en/of verblijfplaatsen ongeschikt te worden gemaakt onder begeleiding van een ecologische deskundige. Het ongeschikt maken van woningen dient uitsluitend plaats te vinden voorafgaand aan de uitvoering van de renovatie of sloopwerkzaamheden. Hierbij dient voorkomen te worden dat nest- en verblijfplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden c.q. natuurvrij gemaakt worden, omdat de werkzaamheden pas na het betreffende voortplantings- of winterseizoen plaatsvinden. De planning dient uit te sluiten dat t.g.v. het ongeschikt maken een broed-, kraam-, paar- of winterseizoen voor een soort onnodig verloren gaat.
- 2.7 Tijdens de werkzaamheden dient zoveel mogelijk rekening gehouden te worden met de kwetsbare periodes van vleermuizen en het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode 1 september 2022 t/m eind februari 2023. De exacte timing van de werkzaamheden is afhankelijk van meteorologische omstandigheden en dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen en vogels. Afwijkingen dienen onderbouwd te worden aangetekend in het ecologisch logboek.
- 2.8 Tijdens de werkzaamheden dient er altijd rekening te worden gehouden met het gebruik van kunstmatige verlichting in de schemer- en nachtperiode, zowel in de renovatie- c.q. aanlegfase als in de gebruikersfase. Nest- en verblijfplaatsen van beschermde soorten mogen niet aangeschenen, alsmede ter voorkoming van het onderbreken van een vliegroute of een foerageergebied (wel of niet essentieel).

Huismus

- 2.9 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de huismus (broedseizoen en periodes van vorst). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de huismus uitgevoerd kan worden, dienen de woningen voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt c.q. natuurvrij gemaakt te worden onder ecologische begeleiding, zodat er geen verstoring plaatsvindt van de huismus tijdens de werkzaamheden.
- 2.10 In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende uitwijkmogelijkheden tijdens de kortdurende werkzaamheden voor de huismus, ook tijdens periode(s) van vorst. Om die reden is er afgezien van het ophangen van tijdelijke huismuskasten voor de acht oorspronkelijke nestplaatsen van de huismus, gezien de huismus onder andere daken terecht kan als nest- c.q. rustplaats.

- 2.11 Na afloop van de renovatie en bouwwerkzaamheden dient er verhoogd vogelschoot over de gehele daklengte aangebracht te zijn, zodat huismussen hun nest kunnen bouwen onder de eerste rij(en) dakpannen.
- 2.12 De werkzaamheden mogen niet leiden tot het verwijderen van groen binnen het plangebied dat deel uitmaakt van het leefgebied van de huismus.

Gewone dwergvleermuis

- 2.13 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het kwetsbare seizoen ongeschikt gemaakt te worden onder ecologische begeleiding, zodat er geen verstoring (of doding) plaatsvindt van de gewone dwergvleermuis tijdens de werkzaamheden.
- 2.14 In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende uitwijkmogelijkheden tijdens de kortdurende werkzaamheden voor de gewone dwergvleermuis, ook tijdens periode(s) van vorst. Om die reden is er afgezien van het ophangen van vier externe, duurzame vleermuiskasten voor de compensatie van de zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.
- 2.15 Na afloop van de werkzaamheden dienen er minstens vier duurzame en permanente inbouwkasten conform het Activiteitenplan dakrenovatie complex 319 in Gasselternijveen van EcoGroen, d.d. 8 november 2021, of maatregelen van vergelijkbare duurzame en permanente strekking, voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd te zijn. Deze verblijfplaatsen dienen binnen een straal van 200 meter van het plangebied gerealiseerd te zijn en zo hoog mogelijk opgehangen te zijn, maar op minstens vier meter hoogte alsmede met een vrije aan- en afvliegroute.

Laatvlieger

- 2.16 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de laatvlieger. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de laatvlieger. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de laatvlieger uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het kwetsbare seizoen ongeschikt gemaakt te worden onder ecologische begeleiding, zodat er geen verstoring (of doding) plaatsvindt van de laatvlieger tijdens de werkzaamheden.
- 2.17 In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende uitwijkmogelijkheden tijdens de kortdurende werkzaamheden voor de laatvlieger, ook tijdens periode(s) van vorst. Om die reden hoeft er geen extra compensatie voor de laatvlieger gerealiseerd te worden ter overbrugging van de kortdurende werkzaamheden.
- 2.18 Na afloop van de werkzaamheden dienen er minimaal vier inbouwkasten conform het Activiteitenplan dakrenovatie complex 319 in Gasselternijveen van EcoGroen, d.d. 8 november 2021 gerealiseerd te worden. Daarnaast dienen er nog twee externe houtbetonnen kraamkasten opgehangen te worden op de locatie waar de laatvlieger zomerverblijfplaats is aangetroffen, namelijk de kasten “Universeel Vleermuis-Zomerverblijf Kraamkast 1FTH” of “Universeel vleermuis-zomerverblijf Kraamkast 1FTH-Grijs” of een ander type kast van vergelijkbare strekking en materiaal (i.i.g. meerlaags).

3. Overige voorschriften

- 3.1 Een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend dient ten minste aanwezig of betrokken te zijn op de volgende momenten:
- a) bij het ongeschikt maken van het gebouw voor de huismus, de gewone dwergvleermuis, en de laatvlieger voorafgaand aan de dakwerkzaamheden;
 - b) tijdens het aanbrengen of het bepalen van de exacte locaties van de alternatieve nest- en verblijfplaatsen op geschikte plekken op de projectlocatie.
- 3.2 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
- 4.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied dient hierna te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige, nadat het laatste jong zelfstandig het nest heeft verlaten.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- EcoGroen B.V. (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van Aa en Hunze (digitaal)

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 8 november 2021 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van EcoGroen namens Woningstichting de Volmacht (hierna ontheffinghouder). Op 7 juli 2022 heeft de gemachtigde, namens de ontheffinghouder, ons, naar aanleiding van de door ons gestelde vragen per mail, aanvullende informatie toegestuurd. Het project betreft dakrenovatie c.q. vervangen van daken van de huurwoningen aan de Scheepvaartlaan 66-76 (even) en Sont 9-31 (oneven) in Gasselternijveen. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 en 4 en artikel 3.5, lid 2 en lid 4, van de Wnb voor de volgende soorten: huismus (*Passer domesticus*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvieger (*Eptesicus serotinus*).

Figuur 1: kaart van het plangebied met de huurwoningen rood omlijnd waarbij dakvervanging plaatsvindt.

2. Wettelijk kader

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus is een beschermde inheemse vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlider betreft. Tevens de inhoud en de functionele omgeving van het nest dienen te worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus zijn op basis van vaste jurisprudentie bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

2.2 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

De gewone dwergvleermuis en de laatvieger zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, en bijlage II van het verdrag van Bern voor zover het de laatvieger betreft, en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis of laatvlieger. Om die reden is ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5, lid 2, van de Wnb noodzakelijk.

2.3 Beoordelingsgronden ontheffing verlening

Op grond van artikel 1.10, lid 3, van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3, lid 4, en art. 3.8, lid 5 van de Wnb.

3. Overwegingen

Het projectgebied betreft 18 woningen verspreid over drie woningblokken aan de Scheepvaartlaan 66 - 76 (even) en Sont 9-31 (oneven) in Gasselternijveen. Het betreft woningen met gemetselde gevels met geïsoleerde spouwmuren en pannendaken. De daken van de woningen zijn nog niet geïsoleerd. Er worden daarom nieuwe daken gerealiseerd. Eerst worden de pannen en panlatten verwijderd, waarna op het bestaande dakbeschot isolatiemateriaal wordt aangebracht. Vervolgens worden nieuwe pannen geplaatst. De dakpan komt ca. 8cm hoger te liggen dan de oorspronkelijke dakpan. Deze verhoging zal worden afgewerkt met een aluminium windveer. Tenslotte worden dakgoten en regenpijpen vervangen. De werkzaamheden zijn gepland vanaf 1 september 2022.

Uitgevoerd onderzoek

Tijdens een veldbezoek op 1 april 2021 is het projectgebied onderzocht en is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. Het projectgebied en de directe omgeving (zone 50 meter) is onderzocht door een ecooloog van EcoGroen. Alle (beschermde soortgroepen zijn geïnventariseerd, waarbij de nadruk heeft gelegen op zoogdieren en vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (NDFF) en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. De resultaten van de quickscan zijn verwerkt in een natuurtoets.

Het aanvullend c.q. nader onderzoek is uitgevoerd in 2021. Conform het Kennisdocument Huismus van BIJ12 hebben er in de periode van 1 april tot en met 15 mei 2021 twee veldbezoeken plaatsgevonden, met minimaal 10 dagen tussenpoze. Omliggende woningen rondom het projectgebied zijn ook

meegenomen. Het onderzoek heeft zich gericht op nest-, broed- en territoriumindicerend gedrag van huismussen. Het gierzwaluwonderzoek heeft zich voornamelijk gericht op het vaststellen van nestlocaties van gierzwaluwen conform het Kennisdocument van BIJ12 voor de gierzwaluw. Hiervoor zijn er drie veldbezoeken uitgevoerd tussen 1 juni en 15 juli, met tussenpozen van minimaal tien dagen tussen de verschillende bezoeken, en minimaal één bezoek in de periode van 20 juni tot 7 juli. Er is ook gebruik gemaakt van het afspelen van “giergeluiden” waar oudervogels en hun jongen op reageren. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021 en het Kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12. Hiervoor zijn vijf veldbezoeken uitgevoerd in het actieve seizoen van vleermuizen: drie bezoeken in de kraamperiode tussen 15 mei en 15 juli en twee bezoeken in de paarperiode tussen half augustus en september. Er zijn eveneens vliegroutes en foerageergebieden geïnventariseerd. Tijdens alle veldbezoeken voor vleermuis indicierend gedrag is gebruik gemaakt van batdetectors.

In totaal zijn er negen nestplaatsen van de huismus vastgesteld in het plangebied, waarvan één nestplaats in een nestkast. Daarnaast is er ook een zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld en één zomerverblijfplaats van de laatvlieger in het plangebied.

Natuurvrij maken

Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden alle kopgevels tussen 1 september en 1 november ongeschikt gemaakt voor vleermuizen (na het broedseizoen van vogels en voor de overwintering van vleermuizen). Om woningen ongeschikt te maken voor vleermuizen, dienen alle openingen tussen gevels en kantpannen, en overige kieren en spleten in de kopgevel dicht gezet te worden met rugvulling. Op de kopgevels worden op minstens zes plekken per gevel de rugvulling onderbroken en worden op deze plekken exclusion flaps geplaatst, waardoor vleermuizen de betreffende woning kunnen verlaten, maar er daarna niet meer in kunnen vliegen.

Tijdelijke compensatie

In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende uitwijkmogelijkheden tijdens de kortdurende werkzaamheden voor de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, ook tijdens periode(s) van vorst. Om die reden is er afgezien van het ophangen van tijdelijke huismus- en vleermuis kasten voor de acht oorspronkelijke nestplaatsen van de huismus en de zomer- c.q. paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, gezien de huismus, de gewone dwergvleermuis en laatvlieger onder andere daken terecht kunnen van naburige wooncomplexen. Daarnaast zijn er geen bewezen effectieve externe vleermuis kasten voor de laatvlieger. Daarom dient er voor deze soort sowieso altijd een omgevingscan plaats te vinden.

Permanente mitigatie

Huisumus

In alle te renoveren woningen wordt het vogelschroot over de gehele daklengte en aan beide zijdes verhoogd aangebracht op de derde panlat. Hierbij wordt gezorgd dat deze ruimte onder de eerste dakpan ook voldoende toegankelijk is voor de huismus om te gebruiken als nestplaats. Door het plaatsen van het vogelschroot komen nestplaatsen vrij over de gehele daklengte, wat ruim voldoet aan de minimaal te realiseren permanente voorzieningen. De ecologisch toezichthouder controleert bij de eerste gelegde pannen of voldoende ruimte aanwezig is. In het logboek wordt aangetekend op welke wijze deze maatregel is uitgevoerd en op welke wijze zorg is gedragen voor voldoende ruimte. De permanente voorzieningen voor huismus zijn uiterlijk voor 1 maart 2023 gereed, voor de start van het broedseizoen.

Gewone dwergvleermuis

Voor het mitigeren van de zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis die verloren gaat door de renovatiewerkzaamheden, worden in de kopgevels van Sont 19, Sont 21, Sont 9 en Sont 31 elk twee inbouwkasten voor vleermuizen (type: IBVL06 Vivarapro, VMPPM1 Unitura of VMPPM 1e van

Unitura of vergelijkbaar) geplaatst. De kasten worden conform de eisen uit het Kennisdocument van gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017b) ingemetseld. Dit hoort zo hoog mogelijk geplaatst te worden, maar op minimaal vier meter hoogte, met een vrije aan- en afvliegroute en eveneens vrij van kunstmatige lichtverstoring. De kasten worden onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog geplaatst.

Laatvlieger

Na afloop van de werkzaamheden dienen er minimaal vier inbouwkasten conform het Activiteitenplan dakrenovatie complex 319 in Gasselternijveen van EcoGroen, d.d. 8 november 2021 gerealiseerd te worden. Daarnaast dienen er nog twee externe houtbetonnen kraamkasten opgehangen te worden op de locatie waar de laatvlieger zomerverblijfplaats is aangetroffen, namelijk de kasten “Universeel Vleermuis-Zomerverblijf Kraamkast 1FTH” of “Universeel vleermuis-zomerverblijf Kraamkast 1FTH-Grijs” of een ander type kast van vergelijkbare strekking en materiaal (i.i.g. meerlaags). Er is namelijk aangetoond in ecologisch onderzoek dat dit werkt voor de laatvlieger door Ecogroen voor een project in Drenthe.

3.1 Alternatievenafweging

Het uitvoeren van de werkzaamheden is locatiegebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Alternatieve inrichtingsplannen zijn geen optie. De daken van de huidige woningen zijn in een verouderde staat en toe aan renovatie. Door het realiseren van de dakvervanging wordt de huidige lekkageoverlast gestopt en tevens wordt de huidige bebouwing voorzien van een hoger energielabel en wordt de wijk duurzamer en milieuvriendelijker. Het achterwege blijven van renovatie is geen optie. Een alternatief is het slopen van de bebouwing en plaatsen van nieuwbouw. Dit zou echter geen meerwaarde hebben voor de aangetroffen beschermde soorten. Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor vleermuizen, huismus en overige vogels worden alle nodige en mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen om te zorgen dat de dieren tijdig de projectlocatie verlaten en een veilig heenkomen kunnen zoeken en vinden. De planning is zo goed als mogelijk aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor vogels en vleermuizen. Beoogde werkzaamheden vinden plaats in de voor de soorten minst kwetsbare periode.

Door voldoende alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden voor huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger, wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten en worden negatieve effecten zoveel als mogelijk beperkt. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

3.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van volksgezondheid, genoemd in artikel 3.3, lid 4, sub b van de Wnb. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wnb.

Volksgezondheid of openbare veiligheid (of andere dwingende redenen van groot openbaar belang)

De renovatie van de daken is een technische noodzaak. De daken verkeren in een slechte staat en de pannen zijn verzaagd, waardoor lekkages zijn c.q. kunnen ontstaan. Dit leidt tot schimmelvorming en een ongezond leefklimaat in woningen. Door de voorgenomen plannen vindt verbetering van het huidige woon- en leefklimaat plaats. De woningen zijn na renovatie duurzamer, door een lager energieverbruik en dus lagere CO₂-uitstoot. Door uitvoering van de renovatiewerkzaamheden draagt dit project bij aan het Energieakkoord, waarin door meer dan 40 organisaties is afgesproken om woningen te voorzien van een gemiddeld energielabel B. Na renovatie voldoen de woningen aan de huidige eisen omtrent energiebesparing. Als dergelijke vernieuwingen uitblijven, zijn er op wijkniveau negatieve effecten op

volksgezondheid (blootstelling aan lekkages en bijkomende schimmelvorming en gezondheidsschade door slechte, ongezonde huizen) en leefbaarheid en sociale veiligheid (vervallen huizen, leegstand, krimp) te verwachten.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde beschermde soorten te rechtvaardigen.

3.3 Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als matig ongunstig waar het gaat om populatie en verspreiding. Het leefgebied en toekomstperspectief van de huismus is wel gunstig (www.sovon.nl). Uit de Vogel- en Habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat de landelijke populatie broedparen wordt geschat op 600.000-1.000.000. De laatste jaren vertoont de populatie in Drenthe een kleine toename (www.sovon.nl).

Daarnaast worden de woningen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt voor beschermde soorten. Hierdoor wordt voorkomen dat de huismussen tijdens het broedseizoen worden verstoord. Door de aan te brengen permanente mitigatie in de vorm van het opschuiven van vogelschroot met een paar panlatten en voldoende alternatieven in de omgeving, zal de huismuspopulatie zich in de toekomst kunnen uitbreiden en van de werkzaamheden geen schade ondervinden. Daarnaast zijn de werkzaamheden van korte duur.

Dit biedt kansen voor de lokale staat van instandhouding om zich gunstig te ontwikkelen. Negatieve effecten op de staat van instandhouding worden daarom niet verwacht.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuisensoort. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014). Uit Adams et. al (2019) blijkt dat het verspreidingsgebied van de gewone dwergvleermuis gunstig is, maar dat (de trend van) de staat van instandhouding onbekend is.

Laatvlieger

De laatvlieger is weliswaar wijdverspreid in Nederland, maar er zijn zorgen over de staat van instandhouding. Dit is niet goed bekend, en er zijn meer tekenen dat het de svi ongunstig is, dan dat er tekenen zijn dat deze als gunstig kan worden beschouwd. Tijdens de verschillende analyses voor de Rode Lijst, landelijke svi en een expertmeeting in het kader van het Jaar van de Laatvlieger blijkt telkens dat er belangrijke kennislacunes zijn die belemmeren om de svi met zekerheid in een gunstige staat te houden of te brengen. De kennislacunes betreffen zowel de effectiviteit of toepasbaarheid van gehanteerde onderzoeksmethodes als de ecologische kennis omtrent de laatvlieger (waarvoor de onderzoeksmethodes gebruikt worden). Zodoende is ook niet bekend wat nu de meest effectieve maatregelen zijn om de laatvlieger in een gunstige svi te houden of te brengen.

Dat de staat van instandhouding als onbekend en matig ongunstig wordt beoordeeld voor zowel de huismus, gewone dwergvleermuis als de laatvlieger, heeft te maken met de grote hoeveelheid aan verduurzamings- en onderhoudsprojecten die tegenwoordig uitgevoerd worden en wat effect heeft op gebouwbewonende (beschermde) soorten. De verwachting is dat hierbij veel nest- en verblijfplaatsen verloren gaan en waarschijnlijk ook vleermuizen (en huismussen) de dood door vinden.

De functionaliteit van de leefomgeving van huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger is niet in het geding. Door het realiseren van alternatieve voorzieningen, de kortdurendheid van de werkzaamheden en de beschikbaarheid van alternatieve nest- en verblijfplaatsen in de directe omgeving van het projectgebied de komende jaren, tijdens en na de uitvoering, blijft de lokale svi van de drie gebouwbewonende soorten stabiel c.q. gegarandeerd.

Negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger worden daarom niet verwacht.

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Dit kan echter in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een ecologisch deskundige op het gebied van de potentieel verwachte aanwezige vogelsoorten dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de in het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.